

Miquel de Palol **Novel·lista, poeta, assagista...**

“M’acusen d’abstracte, però és que no tot és ha, ha, ha”

**QUÈ!
ESTAMPES D'UN
DEPENDENT
FILÒSOF**

Miquel de Palol

Editorial: Angle
Barcelona, 2017
Pàgines: 248
Preu: 17 euros

Entrar a l'estudi del Miquel de Palol és entrar en un món llaurat. Els llibres de les lleixes deixen entreveure els *post-it*, com qui ensenya la roba interior. Hi ha piles de volums que creen un laberint, distribuïdes segons la seva funció; de tant en tant, un plat perdut que ha servit per saciar la gana perquè no només de saviesa viu l'home. Al mig, una taula amb l'ordinador que fumeja, un bust inspirador, una foto de joventut. En un extrem, el racó on l'escriptor hi disposa les seves obres, una seixantena, que ja és dir. Ens trobem per parlar de l'última que, de fet, ja no ho és: la novel·la *Què! Estampes d'un dependent filòsof*, que li ha publicat Angle. Descarada, erudita, divertida i exigent. Pur Palol que ell situa en la línia de *Làngel d'hora en hora* i *Les concessions*.

Aquesta és una novel·la amb un protagonista molt fort, com el definiries?

Els personatges no són sempre simpàtics, en el sentit convencional, sinó que es poden generar per antipatia. Un individu que, a la vida real, l'engegaries, literàriament pot ser atractiu. Aquest és el que en diríem un inadaptable que està una mica en guerra amb el món. Considera que no ocupa el lloc que li correspondria pels seus mèrits intel·lectuals i que hi ha multitud d'idiotes per sobre d'ell. Actua en conseqüència, però fins a un cert punt perquè si no perillaria la seva feina i el cercle d'amics. Està sempre jugant en el límit entre que l'engeguin a dida i no quedar-se la bilis a dins.

Sentir-se incomprès és ben habitual en el món dels escriptors.

No n'he conegut mai cap que consideri que el món li fa justícia en els seus mèrits.

Especialment els catalans?

No, què va, però en l'espècie catalana, pel seu hàbitat reduït, es nota més. És pitjor tirar-se un pet en una habitació petita que al mig d'un estadi de futbol.

Palol “fent amics”

En aquesta novel·la, el narrador en diu de sonades. Li hem demanat a l'escriptor si hi està d'acord.

“Han sortit a parlar de Carner, i s'ha confirmat la meua teoria que es pot mesurar el grau d'imbecilitat dels catalans en l'altura de l'estima en què tenen la poesia d'aquest greixós subjecte”.

Això ho dic també jo.

“L'Heralde tenia (i continua tenint, i més i tot) diners de sobres per pagar-li tants trasplantaments de fetge com calgués a la millor clínica dels Estats Units, però el va deixar morir [a Bolaño] a la cua d'espera de la Seguretat Social perquè li sortia més rendible mort que viu, i encara després ha pogut dedicar-li hagiografies”.

Això ho diu ell.

“La idiosincràsia dels espanyols és essencialment criminal, però de la mateixa manera que s'inclinen cap a la trituració, són al·lèrgics a fer-ho cap al pensament. «Pensament espanyol» seria un oxímoron si no fos per Miguel de Molinos, Francisco Suárez, Gracián, Unamuno, la Zambrano i Sánchez Ferlosio (per tocar els ous als espanyols, no citar mai Ortega)”.

Això... posa-hi un 50%.

A les teves novel·les hi ha unes disquisicions intel·lectuals molt potents. En aquesta, també.

Sí, però en altres, aquests tipus de disquisicions es diluciden entre uns quants personatges, la tragicomèdia d'aquesta és que el narrador no té interlocutors i s'ho

ha de fer sol. Això accentua la seva misantropia.

Això també et passa a tu, a la vida real?

No, intento no comportar-me com un desplaçat perquè no ho soc. Tinc un cercle d'amistats acceptable. De tota manera, en una mesura o altra, sempre en algun punt, l'escriptor es pren com a model, fins i tot en allò que no faria o en allò que faria si les circumstàncies fossin molt extremes. La mesura més pròxima que tenim som nosaltres mateixos.

Com també és habitual en les teves obres, el sexe hi és molt present.

En aquest llibre el sexe té una funció de música de l'emprenyament. No és un sexe tan lúdic sinó empenyat. El personatge és un misogin arquetípic: un individu que detesta les dones en la mateixa mesura que les necessita, probablement perquè l'emprenya necessitar-les.

Sexe, erudició i, per completar la tríada Palol, sàtira.

Com en tota sàtira hi ha una crítica i, en aquest cas, sobre el nostre model de societat, la nostra deriva política en tots els aspectes. N'hi ha per a tothom. No crec que sigui un llibre tendencios. La sàtira no és bona quan va en una sola direcció. S'ha de començar repartint per un mateix. Els grans autors de ditirambes i d'antiapologies, el primer que fan és estomacarse a si mateixos.

I els mals es concentren en el personatge de Martí Pelegós.

Ell encarna un fenomen molt dels nostres temps, el de l'analfabet postmodern. És una franja important de la població que en altres temps eren analfabets, però que ara, amb les noves tecnologies, hi entenen de tot perquè s'han ficat a la viquipèdia i han sentit tertúlies. Estan al cap del carrer sense una punyetera consistència interior. Aquest model de ciutadà pot resultar empenyador, però té un punt de tendre perquè s'ho creu i, en certa mesu-

Miquel de Palol
al seu estudi, on
pensa, escriu, bada
i somnia
JOSEP LOSADA

ra, tots tenim una part d'això. Fins i tot gent culta i intel·ligent, que hauria de ser autocrítica, opina i ho arregla tot.

Home, aquest Pelegós és especialment desagradable, un borratxo.

Jo tinc amics que fumen i beuen d'una manera molt compulsiva. Aquest és un element realista. Jo em tinc per un escriptor realista. De vegades, se m'acusa d'un excés de pensament abstracte, però jo crec que la ment humana funciona així. No tot és espontaneïtat, gràcia i ha, ha, ha i hu, hu, hu.

Diuen que cada cop que un escriptor fa una referència intel·lectual, perd vint lectors.

És un mite. Penso que la literatura d'idees, per dir-ho de manera estúpida, té un públic. Ben explicada i ben presentada, hi ha un sector de la societat a qui li pot interessar. Una altra cosa és que els agradi. Jo no escric pensant si vendré perquè, si ho fes, em sortirien llibres més dolents dels que faig.

Has publicat una seixantena de títols entre poesia, narrativa i assaig. Com diria aquell,

'¿qué se siente?'

Potser hauria de demanar perdó, però no sé a qui. Alguns em diuen que escric molt, com un retret, però és com si a un conductor d'autobús li diguessin que conduïx molt. Això passa perquè la majoria d'escriptors d'aquest país no poden viure de l'escriptura i són pluriempleats i per tant tenen un altre ritme d'escriptura. Jo vaig fent la viu-viu, però m'hi puc dedicar.

Doncs no paris. *